

Kolozsvárt, Belközép-utca 33-ik szám.

Egy négyszög centiméternyi tér ára 4 krajczár. Gyárosok kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek.

Réklam sora 1 forint.

Bélyeg-illeték minden hirdetés után 30 kr.

Hivatalos közlemények sora: 5 forint.

Nyilttéri cikkek: garmond sora után 20 krajczár fizetendő.

ELLENZÉK.

Telefon sz.: 9.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Telefon sz.: 9.

SZERKESZTŐI IRODA:

Magyar-utca végén (Mária-utca) a hová a lap szellemi részét illető közlemények címzendei.

Az „ELLENZÉK” előfizetési díja:

Évesre 16 ft v. 32 korona. Negyedévre 4 ft v. 8 korona. 8 ft v. 16 korona. 1 óra 1 ft 50 kr. v. 3 korona.

Egyes szám ára 5 kr., vagy 10 fillér.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.

Kéziratok nem adnak vissza.

A városok veszedelme.

A mikor azt a törvényt meghozták, melyben az italmérési jog biróságaitól az állam a jogosultságot elvonja és kamatozó állampapírokkal kártalanította — első sorban a városok kájdultak fel, mert az a tőke, melyet az elvesztett regale-jog kártalanítása fejében kapott — jóval kevesebb jövedelmet hajt a városoknak, mint a mennyit azelőtt magának e jogok az értékesítése útján megszerezhetett.

Emlékezhetünk még arra az időre, mely nem is oly régen volt, a mikor a Magyarországi városok egyetemes felpanaszolták azt a helyzetet, melybe a regale kártalanítási törvény hozta.

A városok panaszát mindenki, még akkori kormány is jogosultnak és egy alappal bírónak tekintette.

És hogy milyen ostentatív volt városok fellépése anyagi javaikban jelentős veszteségek miatt — annak abból, hogy maga a kormány kártalanítást érezte magát a városok közöttben valamely kivétel nélkül a városokhoz nyulni.

Igy keletkezett aztán a tény, hogy alkalmazásba vett expedienst, mely szerint a városoknak a kormány a regale jogot bérbe adta, lehetőleg minimális — ámbar eléggé magas — ártékárak mellett, ezek viszont albert adták, s az ebből a műveletből haszonból potolgatták ki a városok jövedelmét, melyet a regale kártalanítási törvény idézett fel.

És a városok tényleg kezdtek megelégedni, illetőleg kibékülni az új helyzettel, mert az albertek tényleg a városban elég jól sikerültek, s a városok jövedelmei többlet tényleg előfordult.

Ugy látszik a kormány megírta a városoktól azt a csekély jövedelmi többletet, a melyet ily uton megszereztek, s most már újabb csapást akar mérni a városokra.

Hire jár ugyanis, hogy a kormány a városok regale-bérleteket megszünteti s a regalét teljesen a városok kezelésbe veszi át.

Ha már most a kormány ezt a tényleg megvalósítja, a városok csak oda jutnak, a hol már a városok panaszokdóttak.

Ha ezek a regale bérletek meg-

szűnnek, a városok egy tekintélyes jövedelemtől esnek el.

Már, hogy melyik város, mennyit veszít nem tudjuk. Azt azonban tudnunk lehet, hogy Magyarország valamennyi városa nagyon is rászorult a múltban és rászorul a jövőben is arra a jövedelemre, melyet a regale-bérletek albertletbe adása útján megszerzett.

És ha a városok ettől a jövedelemtől esnek, meglesznek akadályozva abban, hogy közszükségleteiket oly mértékben elégítsék ki, a minőben a haladó kor és a fokozódó igények követelik.

Tudni kell azt is, hogy az állam a városokra sok olyan állami teendőt hárít át, a melyeket tulajdonképpen az államnak kellene teljesítenie a saját közgeivel és a saját költségén.

Ezeknek az állam vállairól leemelt teendőknek végzése a városoknak tudvalevőleg nagyon sok költségbe kerül. Az ezen teendőket teljesítő városok teljes joggal meg kívánhatják:

először azt, hogy az állam ne csak a terhes kötelezettségeket hárítsa át városokra, hanem adja meg hozzá a megfelelő anyagi eszközöket is;

másodszor pedig azt, hogy a mennyiben az állam e terheket a városok nyakán hagyja, akkor ne vonja meg tőlük ama közjövödelmeket, melyekre épen ezen terhek hordozása közben elengedhetlen szükségük van.

A pénzügyminiszter a ház szakbizottságában ugyan ezuttal is tett valami olyasféle ígéretet, hogy a mennyiben a regale-bérletek megszüntetése következtében a városok jövedelmét veszteséget szenvednek, hajlandó némi kártalanítást nyújtani.

Hát az ilyen ígéretek természetét és bevalhatóságát mi már jól ismerjük.

Mikor a jogos panasz kifejezésre jut, akkor a kormány rendszerint mindent megígér.

A mikor aztán az ígéretek bevaltania kellene, akkor a kormány vagy eltagadja az ígéretet, vagy bedugja a szemét az érdekelteknek valami olyan csekély kárpótlással, a melyet az, a ki kapja — rendszerint vissza is kínálja.

Igen valószínű, hogy a városok is így fognak járni ezzel a legujabb miniszteri ígérgetéssel.

A bérleteket szépen ki veszik a kezükből, aztán ha nagyon sarokba

szorítják a jogos panaszaikkal — akkor hirtelenében valami kis kártalanítást megadnak nekik, a miben azonban aligha lesz köszönet.

Arról tán ne is beszéljünk, hogy az államnak nem áll érdekében a városok anyagi ekzisztenciáját megtámasztani. Ellenkezőleg állami feladat valószínűleg az, hogy az állam a városokat tőle telhetőleg lássa el a szükséges segédeszközökkel, mert hiszen az állam maga sem fejlődhetik, ha a legfőbb szervek: a városok anyagi zavarokkal küzdenek és fokozatosan vonják meg tőlük a fejlődés, vagy csak a megélhetés szükséges eszközeit.

Azt hisszük, hogy elsősorban a városok országgyűlési képviselői veszik majd komolyan szívükre e kérdést és rajta lesznek, hogy a mikor ez a dolog a törvényhozás elé kerül, oly megoldást nyerjen az ügy, hogy vagy

meghagyja az állam a regale bérleteket a városok kezében továbbra is; vagy ha államérdek követeli a bérleti rendszer megszüntetését, akkor; adjon olyan kártalanítást, a mely az elvesztett jövedelemmel teljesen arányban álljon.

Politikai hírek.

A főrendiház elnökségére eddig a következők emlegettek: Gróf Szapáry Gyula és a főrendiháznak jelenlegi két alelnöke, báró Vay Béla és gróf Károlyi Tibor. Szapáry Gyula grófról azonban sokan azt tartják, hogy tekintettel magrongált egészségére és családi okokból nem lesz hajlandó a méltóságot elfogadni, mely elhatározásra őt egyébként már a jelenlegi kormányfővel fennálló differenciái bírnák. Ez esetben — ugy beszélnek politikai körökben — a legközelebbi chancea van a kinevezésre Károlyi Tibor grófnak, ki főleg azért lenne alkalmas, mert katolikus főúr. Ez az ő előnye báró Vay Bélával szemben, ki habár most a főrendiház első alelnöke, még sem számíthat az elnökségre való kinevezésre, mert a főrendiház katolikus körében, rossz néven vennék, ha a miniszterelnökségen, a képviselőház és főrendiház elnökségeiben is protestáns ember ülne.

Uj főispánság. Jelentették már, hogy a kormány a szegedi és hódmezővásárhelyi főispányságok különválását tervezte és ezért, Hódmező-Vásárhely szab. kir. városnak egy önálló főispányságot szervezett. Az uj főispányság felállítását már fait accompi és a Budapesti Közlöny legközelebbi számában közölni fogja báró Thörczy Viktor, a főrendiház jelenlegi titkárság kinevezését Hódmező-Vásárhely főispánjává.

tozás irtózatossá zürzavarba vész. Itt egy elegáns fiatal ember lötte meg magát. Még kezében a füstölő revolver s kebléből kibugygyan a vér. De ki halja meg a pisztoly durranását, a halálra sebesült jalkiáltását a felszabadult, örvénylő szenvedély ordító kétségbeesésének borzalmas zürzavarában? A hegy tetején levőket a hátuljövők lerántják. Az erős férfi a gyenge nőbe kapaszkodik s magával rántja a mérhetetlen mélységbe. Ruhafoszlanók, agyonnyomott nők, embri hullák, véres vértágok egészítik ki e rémületes jelenetet. Milyen lenn a völgyben fekszik a halottak birodalma, a temető, melynek márvány síremlékei csendességről, nyugalomról beszélnek. A hegynek másik oldalán — mint egy ellentétet alkotva — virágzó város terül el, melynek monumentális épületei és füsttőlgyárkéntényei jólétéről a pezsgő életről tanuszkodnak.

A képnek minden egyes alakja bevégzett alkotás, mélyreható tanulmány, egy-egy szomorú tragédiája az emberi életnek. Csak az arczokat kell figyelniük hosszasan, mélyen s felismerhetjük a hamisítást, a könnyelmű asszonyt, az iparlovagot, a buktott leányt, az utca gyermekét, a szélhámost, a dologkérülő csavargót, a züllött magnást és olvasatbajtuk ez arczokról a bukás szegényét, a nyomor borzalma, a szenvedély vadágát, a büntetéstől való félelmet, a szerelem abortuszát, a kétségbeesés bátorágát.

Rochegrosse egyénisége uralkodik képen. A világárosok fertelmes kloakából összeszedett tömeggel megdöbbentően operál s a színezés, az eszme és a lélektani motívumok közötti összhang legékezőbb különbséget tapasztaltatja jár el. Festői geniaitása különösen a nagyszámú compositio egyöntettségében és az alakoknak plastikai kidomorodottságában nyilatkozik meg.

Mindjárt az I. számú teremben Thiele Ferencz misztikus tárgyú Malária című

Nyilt kérés

dr. Wlascics Gyula m. kir. közoktatásügyi miniszter urhoz.

A vallás- és közoktatásügyi minisztérium Hivatalos Lapjában gyakran van alkalmunk a miniszter szigorú intézkedéseiről olvasni, a melyekkel egyik-másik középiskolai tanuló bizonyítványait érvénytelennek nyilvánítja. A Hivatalos Lap legutóbbi számában is olvashatjuk, hogy a Fekete József budapesti főgymnásiumában tanult Elcsászky Zsigmond tanuló VII. és VIII. osztályáról kiállított bizonyítványait a vizsgálat szabálytalan megtartása miatt semmiseknek jelentette ki.

A miniszter rendelete mindazok lelkében, a kik a közoktatásügy terén munkálkodva, feladatunk teljesítésén egész lelkesedéssel fáradozunk, csak örömet kelt, mert jelét látjuk abban annak a kiváló gondviselésnek, a melylyel a miniszter oktatásügyünk minden ágazatára figyelmét kiterjeszti s előjelét látjuk annak a talán nem sokáig nélkülözendő rendelkezésnek, a melylyel nevelésügyünk eme miazmait, az ugynevezett magániskolákat a létjogosultság segédeszközökkel megfosztja s fennállásuknak véget vet.

Mi, midőn ugy az állam, mint a felekezeti gymnasiumaik fejlesztésére oly sokat tesznek, hogy a kor kívánalmainak s a tudomány követelményeinek megfelelő iskolák legyenek, csak elpirulással említhetjük meg, hogy a múltnak ezek a szomorú emlékei, a magánintézetek még léteznek.

Abban a küzdelemben, a melyet a középiskolai, gyakran az anyagi megélhetésért küzdő tanároknak a nemzeti nevelés érdekében vívni kell, abban az irodalmi munkálkodásban, a melyet az egyes szakirodalmak emelésére a tanároknak ki kell fejteni, e magánintézetek tanárait sehol sem látjuk: jayakban dúsálva élnek nyugodtan s egyébbel nem törődnek.

Nem akarok részletesen szólni arról a módszerről, a melylyel az intézetek növekedéseiket ifjakká növelik, nem akarok szólni arról az eljárásról sem, a melylyel az érettségi bizonyítványt zsebre rakják, ismeretes az mindenki előtt. De felenlitem azt, hogy pl. a László Mihály gymnasiumában a múlt évben az I. o. növendékek száma 10 sem volt, míg a VIII. o. tanulók száma a 30-at jóval meghaladta.

Ha olyan jó középiskola az, miért nem lepik el az alsó osztályait a tanulók, mint rendszeren történni szokott s honnan származik a népesedés oly rohamos emelkedése a VIII. osztály felé?

Mondjuk meg nyíltan és őszintén, hogy ezek az intézetek a menhelyei azoknak a szerencsétlen ifjaknak, a kik az állami és

festménye öltik szemünkbe. A pázsiton haladó férfi fekszik, torzult vonásokkal. A Malária fekete szárnyú, fekete hajú démonai csökolgatják. Távolabb gyönyörű női hulla mályos körvonalai látszanak, melyet szörös, villogó szemű szörny villán viz. Az egész képet a kék és zöld színek végtelen skálájának s borongó homálynak mesteri alkalmazása jellemzi.

Schmid Mátyás müncheni festő Vilámlott találya című képét állította ki. Zugott a szélység, bűnbölt a vihar a hegyek között. Egy szegény asszony kis gyermekével karján, a nem messze eső faluba igyekezett. Az utaszi feszület előtt letérdelt, rövid imát rebegni a mindenek Urához. A villám a keresztbe csapott. Az anya és gyermeke élettelenül fekszenek a földön s mellettük az égő kereszt.

Sokkal derültebb hangulatot ébreszt Delug Alajosnak Fogadalmi képe. — Az egyszerű fekete keretben levő kép közepén aranytrónuson ül az Istenanya, ölében a kisdéd Jézussal. — Ideális szépségű gyermekek szőlőt, almát s virágokat nyújtanak nekik. A kép egyik oldalán áll a gyermek apja, a másik oldalán anyjok, imakönyvvel kezében.

Finom érzéssel, de még finomabb ecsettel van megfestve Charlemont Hugónak Tavasz a virágházban című csinos kis képe. Már nyílnak a csodás alaku, ragyogó színű virágok. Málázva kibámul a rügyező fákra, az üvegház legszebbik virága — a leány.

A kiállítás legszebbik képéhez értem. Festője Seligmann Béla; czíme Emlékezés. Tulajdonképp nem is festmény ez, hanem egy csodaszép szomorú melodia, mely megcsalt szerelemről, vesztett boldogságról dalol. Az irászatlan szétzórva fekszenek az egytűt töltött édes órák emlékei: — száraz virágok, lágy, barna hajfűrt, szerelmes levelek, félkeztyű, — melyet ő viselt, amulett, melyet keblén hordott, ez-

felekezeti iskolákban boldogulni nem tudnak. Éa ha az érettségi bizonyítvány a zsebükből van, képesek arra, hogy a szegényebb sorsú, de tudással gazdagabb megdöött társaik elől az érdem koszorúját elragadják.

Az a nagy feladat áll most a miniszter előtt: megszabadítani a magyar közép-oktatás szent ügyét ezektől a férgektől. Éa én hiszem, hogy Wlascics miniszter megtalálja a helyes utat és módot, a melyen nevelésügyünk e bajain segítsen s erőt öntsön az oktatás szerény munkásába, hogy vállvetve igyekezzenek saját intézeteik előhaladásán, erősitésén munkálkodni.

A mily kétségtelen tény, hogy közép-oktatásunk az utolsó évtizedben sokat haladt, ép oly bizonyos, hogy a magánintézetek betöltése és eltörlése a nemes és mindnyájunk által támogatott ügynek csak javára fog válni.

Egy tanár.

József főherczeg Beszterczén.

Besztercze, 1898. jun. 15.

Ritka eseménynek nevezhető városunk közéletében azon nagygyűlés, magasztos ünnepély, melylyel — leszámítva holmi zöldszászfele csökönyösséget — megynék és városunk lakossága fogadta a magas uralkodóház s a magyar nemzet népszerű és legkedveltebb tagját, József főherczeg ő Fenségét, ki e hó 13-án a déli vonattól, a honvédség megsejtelése végett vilmányi Bodnár István alezredes-segédtségt és br. Vécsei István százados parancsór tiszti kíséretében körtünkbe érkezett. Habár a magas vendég minden polgári és katonai ünnepélyes fogadtatást mellőzni óhajtott, lakosságunk mégis — nemakárván hátramaradni a többi városok által kifejezett hódolat és ragaszkodás nyilvánításában — fényes fogadtatást rendezett a népszerű főherczeg tiszteletére.

Mindjárt az örömhír vételére — a magas vendég méltó fogadtatása érdekében — ugy közszereketben álló főispánnak, mint a szabadságon levő Pellion polgármestert helyettesítő Klein Róbert városi első tanácsos azonnal megtették az előzetes intézkedéseket. Lelkes és erőfesz felhívást intézett a h. polgármester a város lakosságához, a város ki-világítása s a házakra nemzeti lobogók kitűzése iránt.

Az előzetes intézkedéseknek utólagos jóváhagyása és elfogadása végett képviselő-testületi gyűlést is hívott össze.

Dacára a zöld szászok szinleges szűkláttsága és akalekoskodásainak, a hazafiasabban gondozó városatyák fellépése s Klein h. polgármester tapintatos eljárása s erőfeszésének sikerült, hogy a fogadtatás érdekében tett előzetes intézkedések a képviselő-testületi ülésen szavazattöbbséggel elfogadtassanak és jóváhagyassanak.

A csak négy napi rövid időnek bámulatos munkája és szép eredménye nem csak Klein h. polgármester hazafias buzgalmanak

korka, melynek felét ő harapta le s az ő arczképe ibolya csokorral mellén... Minden, minden a multa emlékezteti, az édes, ünfeledet, mámoros multa. Ez emlékek látlára újból felszakadnak a hegedt sebek, újból vérzik a lélek. Maga előtt látja a szeretett lényét, hangját véli hallani, forró leheletét érz... A hamvaskecskék háttérben megjelenik egy vizisörény látomány, az imádott leány elmosódott alakja. A kép hatását nagyon emeli azon körülmény, hogy a férfi sehol sem látható. A szomorú, megtört, sápadt alaknak elképzelése a szemlélő phantasiájára van bízva.

Schödl Miksa japáni tárgyú és Friedländer Camilla régiségekből összerakott csendéletei e műfaj legkiválóbb itteni képviselői.

Zemsek József Csöndes dal alatt bájos, kis furulyázó leányt állított ki. Svoboda Rudolf Viktória angol királynő részére festett érdekes indiai karakter fejből álló sorozattal szerepel.

Nagy szeretettel dolgozta ki Zevy Károly Könnyűvér című festményét, mely elegánsul öltözött demimondeot ábrázol, ki kalandjait egykori barátjainak elbeszéli. Egyik kalapját bámulja, másik érdeklődéssel hallgatja a történetet, a harmadik megvetéssel fordul el.

Slavicek Antal Ősz és köd című temperája borongós hangulatot kelt. Ősz van, reménytelen, szomorú ősz. Lehullottsárga és vörös levelekkel van tele a tájék.

A fák dúsított megfosztva csüggedten állanak. A képét még sötétebbé teszi a le-szálló novemberi köd. Olyan ez a kép, mint valami bus, magyar nóta. Mintha Száll a madár, hull a levél... kezdettú népdalnak festői megtestesítése volna.

Igaz és megkapó Defregger Ferencnek Szabadságon című hang-

AZ „ELLENZÉK” TÁRCZÁJA.

1898. Junius 18.

A bécsi múkiállítás.

Irta: Ifj. Polcz Rezső.

I.

A bécsi jubileumi múkiállítás termelmei bolynogva önkénytelenül Dolce aggodalmat jutott eszembe, ki a festészet nívau-éban alábbvalóbbáztatás jövedőlte meg, indokul meg, hogy az ifju nemzedéket nem a dícsőség szeretete, hanem inkább a dícsőrszomj ösztönzi.

Az egész kiállításon alig akadunk ma-gasztos ihletre, nagyszabású compositióra, a festők a hátravadszást kedvéért a misty-musba merülnek el. Emberelelti világából kápráztak a képzelt világu lényeket ábrázolva s a bizonytalan, álmodozó, bizarr megfigyelés. Egyik mindenütt feketét lát. Fekete a ruha, fekete a háttér, sőt még az arcz is.

Másik a kék színek megszámlálhatatlan káprázata. Kék a tenger, kék az ég és az ember is kék. Egy-egy kép egyesíti magában az excentricus színezési technica minden elemét. Magálottam egy kép előtt. Első látásra egy kék színezett, mintha egy íróasztalra fektetett ábrázolna, melyen kék és vörös színek ömlötnek végig.

E különös kép előtt különös gondolatok támadtak. A festőnek inteniája volt, a képet a kék színekkel festenie, hogy a kék és a polgár egyformán kész vértől van szennyezve.

A kép bizonyára csatateret ábrázol, melyet a kiontott piros és kék vér össze-folyva áztat. (A katalogus „Alkony az ordón” címmel jelöli meg.) Ezekhez járulnak a feltűnő violet, képek és a pointeúrképei, melyek kevés számmal vannak képviselve. Ez a pár, folyóson felagatott, pontozva festett kép azt a benyomást teszi, mintha kegyelmből adtak volna nekik helyet, s a művészet e templomában csak túrva volna-nának.

A kiállítás általános benyomása, hogy a művészek nem annyira művészi ösztönükből kifolyólag, Geniusok sugallatának engedve, magukért és maguk gyönyörűségére alkotnak, hanem a közönség ízlését keresve, képeiknek festése közben számították azon összeget, melyet képsikért kapnak s nem hagytak el semmit és felhasználtak mindent, esetleg a természetesség és őszinteség rovására is, a mi képeik külső hatását elősegítheti.

Igy születtek meg a kékes-zöld emberek, kármín-vörös tehének, lilaszínű birkák, érzékfeletti alakok és átlátszó lények.

Mintha Rochegrosse György tehet-séges párisi festőnek a nagyterem díszhelyén függő Küzdelem a szerencsésért cz. óriási alkotása az előbbi sorokat megcáfolni akarná. Magas hegy felett, fellegekbe burkolva lebeg a szívárvány színű ruhájú Szerencse. A meredek hegyre eszeveszetten, egy-mást tiporva rohan fel a tömeg. Cilinderes urak összekeveredve csizmás munkásokkal, selyem ruhás, karcsu hölgyek meztelábos csavargókkal dula-kodva, egymást taszítva, tiporva rohannak, hogy a Szerencse ajándékáiban részesüljenek. Megszűnik minden nemi és társadalmi különbség ez emberek között. Amott egy férfi öklével szorítja vissza az előretörő hölgyet, emitt egy öreg embernek hulláján keresztül törtet egy csupaszkepű, rongyos szuhang. Imádság, átor, jajszó, szítek, ordi-

köszönhető, hanem e mellett városunk derék és népszerű lett építését. Koncz Ernő, mint e munkálatok vállalkozóját is méltán dicséri.

Ő Fensége a kolozsvári 12 órai vonat-
tal jött meg, kevés vártatva kíséretével. —
Megérkezett mozsár-üdvözlések jelezte. Jó-
val ez időpont előtt már tengeri nép str-
gott-forgott a utcákon. A Kórház és Vasu-
teza mindkét során, egész a diszkapuig, a
kivonult iskolás gyermekek és a vármegye
közsegeiből a körjegyzők vezetése alatt, csi-
nos népviseletben megjelent szász és román
férfiak nagy tömege képezett sűrű sorfalat.
A rendfentartásra a kivonult tűzoltóság s a
rendőrség ügyelt fel.

Pont fél egy órákor vonult be ő Fen-
sége szalon kocsija a vasúti peronra, a hol
már fél tizenkét órától kezdve a város, me-
gye, különböző hivatalok, lelkészek, a mind-
két fegyvernembeli tisztikar s testületek kép-
viselőiből alakult küldöttség — igen sokan
diszmagyarban — gr. Bethlen Pál főispán-
nal, várta a legnépszerűbb főherceget, ki
ruganyos léptekkel, hatalmas éjzenések kö-
zött kiszállván, legelőször katonaság köteles
jelentését fogadván, megjelent a fogadó bi-
zottság előtt, ki a vármegye nevében a fő-
ispán egy rövid, hazafias beszédben üdvözölt,
többek között felemlítvén azt, hogy korona
és nemzet között egyik legértékesebb kap-
csot éppen Fenséged fennkölt személyében
birja a magyar nemzet!

Ő Fensége láthatólag meghatva e nem
remélt fogadtatás által, rövid, de jelentős
szavakkal a szíves fogadtatást megköszönve,
odanyilatkozott, miszerint „biztosíthatom önö-
ket, hogy azzal a tiszta és őszinte érzel-
mél jöttem köztükbe, a melylyel harám s an-
nak népe iránt viseltetem és viseltetem”.

Lelkes és szűnni nem akaró éjzenések ki-
sérte e szavakat, ki ekkor Palkovics cs. és
kir. altábornagy, mint a m. kir. kolozsvári
VI. honvéd kerület parancsnokával kocsiba
szállván Gyűrű városi rendőrkapitány után
hosszu kocsiors kíséretében vonult be a Sah-
ling-féle vendéglőbe, melynek derék tulajdo-
nosa ez alkalommal vendéglő helyiségét ál-
dozatot nem ismerő csinnal és izléssel dísz-
tette föl, hol a Fenséges vendég nem vár-
t meglepetéssel fogadta azon gyönyörű virág-
csokrot, a melyet a vendéglőnek figyelmes
neje hódolata és tisztelete jeléül átnyújtott.

Délután 2 órákor volt a főherceg által
adott díszbél ugyanabban a vendéglőben,
a melyen, mint meghívottak, a következők
voltak jelen: Palkovics József altábornagy,
Hibert cs. és kir. ezredes, Bodnár, Wéber,
Loskay alezredesek, br. Vécsey huszárszázados,
a polgári körből: gr. Bethlen Pál főispán,
Knabes alispán, Kendefi törv. elnök, gr.
Lázár Árpád kir. ügyész, gr. Lázár Imre,
Klein városi első tanácsos, h. polgármester,
dr. Csernátóny kir. tanfelügyelő, Gyűrű rendő-
rkapitány, Décei r. kath. főesperes plébános,
Budaker ev. luth. s Balázs ref. lelkészek, ez
utóbbi a „Beszterce” helyi lap szerkesz-
tője is. A főherceg kevés vártatva a terem-
ben megjelenvén, a meghívott tagokat egyen-
ként a főispán mutatta be, kiknek minde-
nyikét megköszönt és kezesorítással tüntette
ki ő Fensége.

Négy órákor nagy kíséret mellett kocsin
a sétátérre vonult ki a főherceg, hogy a
helyi tűzoltók által a tiszteletére rendezett
diszgyakorlatot megtekintse, mely minden
tekintetben fényesen sikerült s ő Fensége
teljes megelégedését fejezte ki. A gyakor-
lat megkezdése előtt fogadta Hüttinger rendő-
rkapitány s derék tűzoltó főparancsnok je-
lentését, ki folytatónál is kétszeri megkö-
szöntéssel s hosszas beszélgetéssel tüntetett ki.
Ezután meglátogatta a „Beszterce” kör-
helyiségét, a hol mintegy félórát időzött,
bejegyezte nevét a vendégkönyvbe s a látot-
tak felett teljes megelégedését nyilvánítván,
szállására a vendéglőbe hajtattott.

Este a város főutcaiban világítást ren-
dezett a város lakossága, mely alkalommal

a diszkapu is fényárban uszott, a katoná-
zenekar pedig disztakarodót tartott, mely alatt
ő Fensége is rövid sétát téve a kórház-
utczában, hatalmas éjzenések között vissza-
vonult s 9 órákor nyugalmora tért.

Másnap, e hó 14 én 9 óráig a honvéd-
ség kitűnően sikerült gyakorlatát nézte meg,
a mely felett teljes megelégedésre megnyug-
tató elismeréssel nyilatkozott. Aznap a déli
vonattal utazott el Décsre a fenséges vendég,
ki a főispán vezetésével a vasútnál meg-
jelent küldöttségtől szíves búcsút vett, s
elutazása előtt a nem várt fényes fogadta-
sáért, s az itt léte alatt tapasztaltakért a
főispánnal teljes megelégedését és köszö-
nét nyilvánította.

Az egész ünnepély tartama alatt elis-
merőleg kell nyilatkoznunk a rend kitűnő és
zavartalan fenntartása felett is, mely körül-
mény az itteni rendőrség kiváló éberségének,
s legelső sorban a figyelmét mindenre ki-
terjesztő Gyűrű rendőrkapitány s Hüttinger
alkapitány kiváló érdeműl rovató föl.

r. l.

A vidéki színészet rendezése.

I.

A vidéki színészet rendezése éppen úgy
megjelenik a napirenden, mint például Fiu-
móban a tengeri czápa. Egy pár napig nagy
izgalommal irnak róla s utóljára kisl, hogy
nincs sehol semmi. Ne legyünk igazságtala-
nok, mondjuk inkább így, hogy a vidéki
színészet rendezésének vége ez: nesze semmi,
fogd meg jól.

A sajtó elégszer ismertette a rendezés
ügyét, a miniszter is bocáskolt ki néhány
tervezetet, de az egészről csak az látszik,
hogy éppen a miniszter az, a ki nem tudja,
hogy mit is akar voltaképen. — A tervezet
nem más, mint egy valóságos zűrzavar. Va-
lami államosítás féle. A vidéki színészetet
államosítani akarják rendeltetésekkel, — pénz
nélkül. Szini kerületekre akarják osztani az
országot, — a nélkül, hogy áldoznának va-
lami jelentékenyebb összeget a támogatásra.

Ezzel bizony nem lehet a vidéki zín-
észet rendezését keresztül vinni. Hiába ne-
veznek ki felügyelőket, hiába adnak ki ren-
delteket, hiába osztják kerületekre. A vidéki
színészet rendezéséhez egyedül három dolog
szükséges. Először: pénz. Másodszor: pénz.
Harmadszor is: pénz. Pénz, pénz, pénz.
Ezt nem akar az állam adni. Egy pár ron-
gyos ezret dob, mint kutyaának a konczot.
Mi legalább nem tekintjük egyebnek azt a
huszezer forintot, a mit eddig adott ki. Egy
koncz, a melyen 1600 színész rágódik.

Bizonyosak vagyunk, hogy most sem
fog többet adni. Így az'án magyarosításról
szó sincs; a nemzeti missziók hirtelen pora.
Pozsony, Temesvár, Sopron, Brassó, Nagy-Sze-
ben csak hadd fogadja körébe a német
truppkat, germanizáljon, azzal nem törődik
a kormány. Nem törődik: mert pénz kell
hozzá. Ilyen helyeken csak jó művészt tes-
tülettel lehet a lakosságot arra szoktatni,
hogy magyar színházi előadásokat látogasson.
Ilyen testület pedig csak pénzzel lehet fenntar-
tani. Pénz nincs. Tessék tehát német szin-
házba járni, hacsak ripacsokban nem akarnak
gyönyörködni.

Elszomorító állapotok ezek akkor, mi-
kor 30 millió póthiteleket költenek el min-
den engedelem nélkül s még csak nem is
vonnak senkit felelősségre. Mikor olyan pa-
zarul szorják a pénzt egyébre, Két dolog van

a mire soha sem jutott: a néptanítókra és a
vidéki színésztársakra. Pedig mi kellene hozzá
egyéb, egy pár ágyuval, puskával kevesebbet
csináltatnának és kézen volna a vidéki szín-
észet rendezése. De hiába, az már más.

A vidéki színészet rendezésére legalább
150—200 ezer forint kellene. Megadja-e az
állam. Nehezen hihető. Az eddigi 20 ezer-
hez odavet még néhány ezret és ezzel a
miniszter önelégülten mosolyogva fogja hir-
detni: rendeztem a vidéki színészetet.

II.

Egy pár szavunk nekünk is volna ehhez
a rendezéshez, a mi szempontunkból. A ko-
lozsvári színház vezetőjét minden évben tá-
madni szokták, hogy miért nem megy
Brassóba és Nagy-Szebenbe missziót teljesi-
teni. Ilyenkor ezt szokták felhívni, hogy a
kolozsvári Nemzeti Színháznak 26 ezer forint
szubventiója van. Igen? Vajjon miért adta
azt az állam. Azért-e, hogy a Nemzeti Szin-
házban magas színű előadásokat tart-
sanak; vagy azért, hogy Brassóban és Nagy-
Szebenben fecséreljék el. — Érde-
kes cikk van erre vonatkozólag a „Ha-
zánk”-ban. Azt mondja, hogy a kolozs-
vári színház 26,000 forint szubventiót kap
és züllött, értéktelen társulata volt a szin-
háznak. (Mellesleg legyen mondva: ez nem
igaz.) Azután ugyancsak szidja az intendánst,
miért nem megy Brassóba és nem Nagyvá-
radra. Uram fia, hát ha így is züllött a
kolozsvári színház, milyen lenne akkor,
ha Brassóban költené el a szubventiót, mert
ott ugyan nem igen látogatják a színházat.

Persze, itt csak arról van szó, hogy a kolozs-
vári színház szubventiót kap. Kap, de keve-
set. Ezzel bizony nem lehet olyan erősen
rugdalózni.

Mi jobbat ajánlunk ennél. Ajánljuk a
„Hazánk”-nak, küldje a M. Kir. Operát és
Nemzeti Színházat nyáron nemzeti misszióra
Brassóba és Szebenbe. Ugyis a misszióhoz jó
társulat kell. Hogy is képzeli a „Hazánk”,
hogy az általa züllöttnek deklarált társulat
missziót teljesíthetne. Az opera szerinte el van
nálunk hanyagolva. Nos hát, éppen azért le-
kell küldeni az Opera énekesnőit missziót tel-
jesíteni, hiszen Vasquez gróf például egy ma-
ga akkora évi fizetést huz, mint a mekkora a
kolozsvári színház szubventiója. Teljesítsenek
missziót az Opera és a Nemzeti Színház
szíriukba fuló művészei. Ennek aztán lesz
eredménye. (Mert akarják megnyomorítani
vele a kolozsvári Nemzeti Színházat, csak
azért, mert csakélyke szubventiót élvez?)

III.

A kolozsvári Nemzeti Színház ügye
most szerencsésebb állapotban van. A szub-
ventió föl van emelve, most 40 ezer forint.
Vezetője egy áldozatkész Mezezős, Bölöny
József, ki magából sokat áldozott már ed-
dig is és áldoz, hogy a színházat magas ni-
vóra emelje. Ez meg is fog történni. De ter-
mészetesen, a társulat nyáron Nagyváradra
megy, mert csak egy ilyen jó nyári állomás
teszi lehetséges, hogy a héthónapos kolozs-
vári színház elegendő pénzt jasson. Ha baj
az, hogy elveszi Aradtól a legjobb nyári ál-
lómást; akkor legjobb állandósítani a ko-
lozsvári színházat. Meg kell toldani a jelenlegi
legalább 20 ezer forint szubventióval, s ak-
kor egész nyáron ilython maradhat s előadásai
mindig nívón fognak állani.

Am, ha a kolozsvári színházat akarják

kiszemelni misszióra, akkor ne 20 ezret, ha-
nem 30 ezret adjanak a jelenlegi szubven-
ció mellé és akkor bizonyos, hogy a ma-
gyarostítás ügye egy-két év alatt nem is sejt-
lent lendületet venne, egy kitűnő társulat ve-
gezhetné a nemzetiséglakta vidéken a missziót
s a kolozsvári színház sem volna ekkor meg-
csorbitva. De persze, ez nem lehet, ugy-e?
Mert pénz kell hozzá. Pénz pedig csak ágyura
teljesíteni nem lehet. Egy pár ágyuval, egy
pár kaszárnyával nem lesz erősebb a nemzet.
Hanem igenis, ha magyarosítunk; ha a nem-
zetiség lakta vidékeken is diadalra juttatjuk
a magyar állameszmét; ha szívben, lélekben,
érzéseinkben nemzetiségi testvéreinkkel egyek
leszünk: akkor sokkal inkább megtudjuk vé-
deni a hazát, ha veszélyben lesz.

(B. Á.)

MINDENFÉLE.

Kolozsvár, június 18.

Orbán Balázs emléke. Vst-
tük az alábbi felhívást:

Felhívás.

Orbán Balásznak a népszabadság szé-
kely apostolának emlékére Sz.-Keresztúron
felállítandó emlékszóbor alapja javára bi-
zottságunk még 1891. évben gyűjtést indi-
tott és folytatott. A nemes czélra szépen foly-
tak be az adakozások, mégsem oly áldozat-
kés buzgalommal, hogy a kegyetes emlékmű
már felállítható lenne. A gyűjtés felele-
venítése céljából a hazafias értelmű nagy-
közönséghez fordulunk, kérve, hogy juttasson
filiréiből a nemes czél oltárára, s különösen
most az iskolai év zártaival a Székelyföld ta-
nuló ifjúságát hívjuk fel, kérjének bizottsá-
gunktól adakozási leveket, s elmenvén otthon-
ukba, legyenek apostoli hirdetői egy nemes
ügynek.

Székely-Keresztúron, 1898. június 16.

A szobor bizottság:

Dr. Gross Frigyes elnök.

Szentgyörgyi Mózes pénztárnok.

Papp Mózes jegyző.

Midőn örömmel közöljük a fentebbi so-
rokat, a magunk részéről is buzdítjuk a lel-
kes fiataloságot a gyűjtésre. Gyűjtő ilyel szer-
kesztőségünk is készséggel szolgál.

Várorendezés és szépités.

A M. P. rosz néven veszi a szépitő-egylettől,
hogy a város figyelmébe ajánlotta azt, mikép
a vashidon túl, a bácsi-utca felé eső ház-
tömböt sajátítsa ki s létesítsen annak helyére
parkot. Azt mondja, hogy a szépitő-egylet
czélja és feladata nem az, hogy problemati-
kus értékű ideákat termeljen, hanem az, hogy
a város közönségét a rendre, csinnra, szépre
szoktassa. Hát hiszen nagyon szép ez a
leczkéztetés, nem is veheti rosz néven a
szépitő-egylet, mert annak idején a trencsin-
tári park létesítése ellen is szóáltak fel erő-
teljesen tiltakozó hangok, a park még is
létesült s a közönség most elismeréssel adózik
érette a szépitő-egyletnek. Mennyiben kétes
értékű idea a bácsi-utcai házitömb helyén
egy park létesítése, arra nézve első felelet az,
hogy a biz. gyűlésben huszan jelentek meg
a város notabilitásai közül s mindannyian
észrevétel nélkül javasolták a tervszerű ideát.
Ne vegye azt rosz néven a cikkíró, ha a
városnak a szépitő-egylet ad ideákat. Minden-
esetre jobb volna, ha megfordítva lenne, de
talán így is jobb, mint sehogy. Igaz, hogy
sok olyan dologba kénytelen elegetni a

szépitő-egylet, a mi a város munká-
tozik. Utcák, utak rendezése, utcák
helyes megállapítása, Mátyás-ház hely-
társa, ó-vári országgyűlési terem
czélra használása, mind a hatóság
tartoznak s mindenik megfeneklik,
évtizedekre. A szépitő egylet kénytel-
getni és zakatolni érte a hatóságok
eljárni a hatóságok helyett.

A szépitő egylet mind a mellett
nagyon csekély eszközökkel van fel-
mégis támogatására áll a hatóságok
azért a maga programját is betöltheti
rekszik, hiszen szűkí a nem veheti
hogy ettől eltért volna.

Tizenhárom évvel ezelőtt jelen-
ezt mondta:

A késő nemzedékek hálásan fog-
legetni azoknak áldozatkész munká-
által e város a nagy városok szin-
emelkedik, külső szín és közeg
tekintetében.

Tiszta levegő, csinnos
árnyas kertek, díszes ép-
nagy emlékekről beszélő sz-
e kép lebegjen előttünk és nem fog-
nálni filléreinket.

Ez a törekvése ma is a szépitő
letnek és hiszi, hogy ehhez joggal
nagyközönségnek is, de a cikk író-
jóindulatú és áldozatra kész támogat-
társak.

— Állami ipariskola

Kolozsvár. Vasárnap este 8 óráig
kor érkezett Kolozsvárra az állami ipar-
40 növendéke a tanárok kíséretében.
vendékeket a helyi ipartestület, a
fogja fogadni és az ipartestület
házában lesznek elszállásolva. Hétfőn
7 órától 1/2, 10 óráig megénezik az Un-
litást és az Ereklya Muzéumot, Innen a
nológiai iparmúzeumba mennek s vég-
ladva a sétátérre, kimennek a monostor-
intézetig. Az intézetből kisvasuton
és megénezik a Solymosy és Kosch szin-
vágyrát, innen az egyetemi épületek
tanácsházat, trencsintért, süketnékár-
dolánygyárat, Sigmond gyárát tekintik
azután bejönnek a városba. Délben a
vendégei lesznek a Nagy Gábor Közpos-
lodájában.

Ebéd után a Mátyás-kerály
Ferenczrendiek zárdájában az egykori
házat tekintik meg, kimennek a vasu-
múhely és fűtőház megtekintésére s
felé a Fellegvárt tekintik meg s a Hor-
vinában, mint az ipartestület vendégei
vesznek egy flekkesen vacsorát, a
végzetével kivonulnak a vasúthoz és
óra 10 perc-kor tovább mennek a
vajdahunyadi vasgyárak megtekintésére.

— Egy nő az érettség.

vári r. kath. főgimnáziumban tegnapi
tartott nyilvános szóbeli érettségi viz-
nak különös érdekessége is volt.
ezen főiskolában az uttal fordult elő
első eset, hogy nő jelentkezett az é-
ségi vizsgálatra. A jelentkezett ifjú
Novák Rozának hívják, kolozsvári
mazásu, s leánya Novák Mihály kémén-
mesternek! A kiváló képzettségű ifjú
alig egy évi tanulást után tette le vala-
nyil osztály vizsgát, s befejezett tagja
keresen áll a ki az érettségi vizsgálatot
mint halljuk — a tehetséges ifjú nő

ról látszik jöni. Erős vízvezetést ére-
fleimben, de még mindig hallom öke-
szelni.

— A ma reggeli izgatottság túl-
az ő erejét, mondja Matild.
Pál, nyissa ki az ablakot, mert
mindjárt elájul.

Ezután nem látok és nem hallok sem-
mit.

IX.

Három hónap mult el, és Pál
„ithon” vagyunk. Fájdalom, a mi ott
nem az a magányos, de biztos otthon,
én remélem — messze a tengeren
ongol utazók utjától távol.

A mi házuk alig van két órá-
volságra Londontól, és egyike a legre-
leghibresebb háznak a vidéken. A pa-
gyakorlott szokás szerint egy bizonyos
minden héten nyitva van a közönség
és a szomszédságban lakó embereknek
vencz piknikező helyük.

Es azok a vendégek is, akik a
évadban az egy pár mérföldnyi távolsá-
eső kis Clearbrook nevű fürdő helyen
nek, a mi nagyszerű régi gesztenye-
álló ayenteknél gyakran eljönnek meg-
A hely a szomszédság egyik látványosság,
mint birtokosokat tekintve, a vendégek
része érdeklődik irántuk.

Ámbár, mint a Pál felesége
vagyok, éppen azért a boldogságom csak
sebb teszi azt a félelmet, mely életem
A férjem szeretetét soha sem veszt-
időnk a homályos elősejtelmek nélkül,
szeretetét és bizalmát el fogom veszt-
mert hogy valamikor el fogom veszt-
bizonyos! Csak hetek vagy hónapok
Pál, előbb vagy utóbb fel fogja fel-
titkomat és világos lesz előtte, hogy
csaltam.

(Folytatás következik.)

latos kis képe. Hazament a baka öreg szü-
lőt meglátogatni. Apja borral kínálta,
míg jó öreg anyja áldott kezeivel a vacsorát
készíti. Kis testvérkék feloszlának magok kö-
zött sapkáját és oldalfegyverét, katonásdit
játsszanak. Egyszerűség és mesterkéletlen
közvetlenségével szívünkhez szől.

A kiállított számos szoboralkotás közül
megcsodáltam Bernmann Adolf görög ty-
pusu Éváját, Rousseau Viktor brús-
sai szobrász Álom című gysnakolását és
Weyr Rudolf Capelle tti-Türk már-
vány síremlékét, melynél különösen az elő-
térben álló női alak fátýulának művészi
kivitele vonja magára bámulatunkat.

A beálló szürkület véget vet mai sé-
tánknak.

A kiállítás összehenyomása hasonló egy
fűlbemázó operetthez, mely gyönyörködte-
ti ugyan a hallgatót, de a szívek mélyén levő
érzelmi hurokra hatni képtelen.

Gyilkossággal vádolva.

— Angolból fordította: Amica. —

Prólog.

VIII.

(Folytatás.)

(27)

Matild Bettivel megy előre és mi las-
subb léptekkel követjük őket. A mint a ka-
puhoz érkezünk, Matild lép ki a házból és
az ajtóközben várakozik, hogy minket fo-
gadjon.

— Itt egy stűgöny, mondja, egy na-
rancs színt borítékot nyújtva át Conwaynak,
aztán kezeit szeretettel fűtve a karom körül,
folytatja: A fiuvál találkoztunk, a ki az ön
házához vitte és látva, hogy senki sem volt
otthon, volt annyi esze, hogy ide hozta. —
Conway ur, mondja meg a barátjának, hogy

az esküvő napján a jó kívánatokat a meny-
asszony lakására szokták küldeni.

Pálra nézek, mialatt a borítékból a lapot
kiveszi.

Egy pillanat alatt bizonyos vagyok benne,
hogy Pál nem udvarias gratulációt olvas,
és leirhatatlan félelem fog el.

Mi történt? — valami ösmeretlen el-
lenség Roy Marinak a Lynde Letticeval való
szerény azonosságát felfedezte, s a mennyegző
napját választotta, hogy férjemenl a titkomat
tudassa? Rettenetes félelem mellet vizsgálom az
arozát, mely elhalványult egy kissé és nagyon
komoly lett. A stűgöny hosszú, és ő hallgatva
olvassa azt végig.

— Reménytelen, hogy nem rossz hír?

— Kérdi Matild.

Oh mily hálás vagyok hozzá, a miért
azt a borzasztó esendet megtörté! Pál felém
fordul, komoly, de szerető tekintettel, és ősz-
tön szertleg érzem, hogy bár mi legyen az
izenet, de nem az a mitől féltém.

— Igen, asszonyom — nagyon rossz hi-
reket kaptam. Tegnapi este a kuzinom és két
fia a vízbe haltak.

A mint beszél, a stűgönyt kezembe adja.
„Sir Conway Pálnak” — ezek az első
szavak, melyeket olvasok, és e szavak me-
grémítenek.

— Ők csolnákztak — folytatja Pál,
szavait Matildhoz intézve. Azt gondolják,
hogy a csolnak felfordult. — Ilfracombába
mentek, és miután kód volt, a szerencsétlen-
séget csak később fedezték fel. Nevill jól
tudott uszni, de valószínű, hogy a fiait pro-
bálta megmenteni.

A stűgöny szavait alig értem; de férjem
magyarázta, az izenet velejét magába foglalja.

— Ki küldte ezt neked? — kérde-
m. Ki az a „Parkhouse”?

— A Kuzinom ügyvédje — magyarázza
Pál.

— Édesem, ő arra kér, hogy rögtön
menj oda. Természetes, ő nem tudja, hogy te
Angliát elhagytod.

— Mari, mi holnap nem indulhatunk,
— Mari, mi most nem hadhatjuk el Angliát.
Mi az, édesem, te reszketsz és olyan fehér
vagy mint a kísértet? — Mi a baj?

— Meddig kell itt maradnunk? —
kérdem.

Pál nem válaszol a kérdésemre, de át-
ölel a karjával.

— Gyere be — mondja; ezt meg kell
veled beszélnem. Asszonyom — Matildhoz
— maga is bejön? — Mari ez a hír me-
rázott téged! Nem kellett volna oly hirtelen
tudatnom veled!

— Pál, itt kell maradnod? Te csak a
kuzinja vagy, és bizonyosan vannak náladnál
közelebbi rokonai? — Szükségük van rád?

— Igen, nekem oda kell mennem —
válaszolja Pál.

— Hosszas időre? — Kérdelem idegesen.

Pál hallgat egy pillanatra. — A nap-
pali szobába vezet, hol az ablak mellett levő
dívanyra mellem ül.

— Mari, ez nagyon hirtelen jött! —
mondja nyugodt, majd nem ünnepélyes han-
gon. Még alig tudom elhinni, a mi történt.
De egy dolog bizonyos — mi nem gondol-
hatunk többé az Amerikába való menetelre,
mert kötelességeim most már Angliában tar-
tanak.

Szeretnék hangosan kiáltani, de nem
tudok hangot adni. Halvány voltam eddigis;
de most úgy érzem, mintha a vér megfagyott
volna bennem.

Minden határozottsággal, melyet bi-
rok, igyekezem magamat összeszedni. Kény-
szerítem magamat, hogy a Pál tekintetével
találkoztam, de ő nem gyanítja, hogy milyen
gyötrelmet szenvedek.

— Én, én, nem értem, ez minden mi-
nek a dadogására égő ajkaimat kényszeríteni
tudom.

— Mari, többé nem áll szabadságom-
ban, hogy én válasszam meg az országot,
melyben lakjam, magyarázza a férjem. A
kuzinom és a fiai halála egy új felősséget
hárítottak rám. Ugy tudom, hogy a birtok
hitbizomány, a czim a földdel együtt jár;
és most, azt hiszem, hogy mind a kettő en-
gem illet.

A mint a férjem beszél, tekintetem is-
mét a kezemben levő papírosra esik, és olva-
som, „Sir Conway Pálnak”.

É szavaknak végre van jelentőségük,
melyet akarom ellen megérték. Pál báró,
gazdag ember lesz, és tekintéses állást fog
elfoglalni; és én, Lynde

nyára készült, s a kolozsvári egyetemre fog
beírkozni a jövő tanévben.

— **Nyilatkozat.** Lehető földre érté-
kezése szempontjából kijelentjük, hogy
elhunyt Szűcs Andrásné haláláról és fel-
múlásáról szóló közleményünkben említett
szavakat a kezeltessel gyanúsított
orvos — a kolozsvári okleveles orvo-
si testületen kívül álló egyéni-
g, a gyantát a testülethez tartozó
doktorok egyikére sem vonatkozik.

— **A nagy idők emlékei.** Mindig nagy számmal látogatják az
Erdélyi Múzeumot. Tegnap délután ott voltak:
László István, Kolozsvári alispánja, dr.
József, Szász Gerő 48—49-es hon-
hadnagy, Hatfaludiné, Szász Gerőné,
dr. Ed. Szász Tibor, Benczédi Gergelyné,
dr. Matild, Zsák István, özv. Nyiredy
Ersek Sándor, Horváth István, Kida,
Lászlóczy Samu, Lászlóczy Matild és
János, Lévai János (Felsőbánya), dr. Sza-
rvasz egyet. tanár, dr. Vályi Gábor
tanár, Vályi Gáborné, dr. Nagy Józ-
sef, dr. Schreiber Robert, Biasini Sándor,
dr. Imre dr., gyulai dr. Bernát Albert,
dr. Albert, Michetschleiger József
stb. Gr. László István alispán d. u.
órától 1/5 óráig időzött a kiállítás s
a Múzeumban. Különösen meglepte
a nagybátyjának Szárhegyi gr. László
dombormű (relief) képe s kilátásba
vetette, hogy neje s többek társaságában
a felkeresi a gyűjteményt s akkor a
kath. Albert, ki a nyugati s keleti nevezet-
es városok gyűjteményeit látta, a legna-
gyobb elismeréssel szólott arról a sikeres ta-
nárától, a melyet az Erekye Múzeum
közönsége, élén Deák Albert, Hury Béla
és Szász Sándor alelnökökkel kifejtett, hogy
a nagy gyűjtemény össze hozott. Aján-
kelték ki, hogy megfellelő, állandó helyisé-
s kapjon ez a gyűjtemény, a mely he-
lyiséghoz is illő legyen.

— **Horváth Károly vértanu-
nyája.** A 25 éves Horváth Károlyt
március 10-én Török János és Gálfi
János társával Maros-Vásárhelyt a Posta-
házba, hol azelőtt 147 évvel Rákóczy
fejedelemné választották, köté-
lő kivégztette a kamarilla. A kivégzés
20 éves emléket emelt hamvák fölé a
kegyelet. A kolozsvári Tört. Erekye-
muzeumban ez ideig a kamarilla igazságtalan
kézrel kivál más emlékek nem volt. Ma
van. Felmeri tanárbehozta az Erekye-
muzeumnak Horváth Károly hajkeféjét, mely-
re a vértanu sajátkezűleg írta nevét
és évszámot: „1848. Az ereklyét özy.
száma alá őrizte mostanáig s ő szol-
gálatba be az erekye gyűjteményének. Az
Erdélyi vértanútól több erekye tárgya van
a muzeumnak. Szükséges volna még a Seps-
városi kirágyeztek, Várad József és
Ferenczről ereklyéket és még felta-
rni adatokat be szolgáltatni.

— **Doktorrá avatás.** Ma avatták
Erdélyi Sándort a kolozsvári Ferencz
tud. Egyetemen az összes gyógytu-
doktor tudorává. A felavatott egyike
a városi kar kiváló képzettségű hallgatói-
ki mint a dr. Purjesz tanár oldala mel-
le ideig működött gyakorlónak, külön-
ben a belgyógyászatban jeles kiképzését
és így kiváló orvos vált belőle.

— **Orvoslást kérünk.** Alapos pa-
nosunk van a bérkocsisok ellen. Aztán feles-
leges mondanunk, hogy ez a különben tisz-
tességet méltó társadalmi rend, nem mindig
meg a szót, melyet az ajkán ki-
mond. Aztán a legközelebbi a legközelebbi
városi, vagy a legközelebbi eszmecsere szerény
munka belől is olyan trágár kifejezéseket
használt a legbübbje e tisztességes rendnek, mely-
re a városi kívül eső rendhez tartozók bor-
sálosan hallgathatnak. Tudni kell, hogy a
közvetlen állomások a főter galgályok mellett
állnak, vannak beállítva. A kocsisok tíres
csoportokká verődve a járdá szélén,
melyen még épen a járdára kerülve legtrá-
gább kifejezésekkel botránkoztatják a járó-
kéket, a nélkül, hogy e már megszokott
állományul ült mesterségükben a
közvetlen közönség megátolni csak meg
tessék, a mipedig kötelességük
a közönségre nézve a rendjén való
helyre állás. Ez első sorban épen a rendőrség-
nek a kötelességében megvédeni a mű-
ködő és jobberősű közönséget attól, hogy
a város legelőkelőbb és legforgalmas-
abb pontján a kocsisok mindennap trágár-
sággal keljen nap-nap után megbotránkozo-
ni. Kérjük a polgármester urat: értesse
a rendőrséget a közönséggel, hogy a bír-
sági rend kötelességei közé tar-
talan. Reméljük meg is cselekszik.

— **Hibáigazítás.** Az unitárius gym-
náziumban holnap tartandó Brassai
nem 10 órákor lesz, mint tegnap té-
re — kinevezés. A Triestzi általános
biztosítási (Assicurazioni Generali)
társaság igazgatója, kinevezte Riesz
József a társaság kolozsvári főigénykés-
zétét.

— **Hegyi Antal ügye.** Hegyi Antal cson-
grádi plébános bűnvizsgálati ügyében a ki-
küldött szegedi vizsgálóbíró és ügyész befe-
jezték a vizsgálatot. Hegyi elismerte a mise-
pénzenek elküldését, azzal védekezik, hogy
más szent cselekedet fordította, de kiderült,
hogy ezen állítása nem való.

— **Veszedelmes állatjárvány Hajdume-
gyében.** Debreczenből írják: Országunkat egy-
re-másra érik a súlyos gazdasági csapások. Ser-
tészesség, filoxera, peronospora, szőlőmoly mind
nem volt elég. Most Hajdumegyében Hajdu-
Böszörményben retentő betegség tört ki a
puszta angyalházi 7005 holdas közbirtokos-
sági legelőn. A nagybirtokon, hol temételen
ló, juh, sertés és 1292 darab szarvasmarha
legel, e hó 13-án szerzőző fűszög, népiessen
„tályog” nevű fertőző betegség ütött ki.
Az állatorvos hivatalos jelentése szerint 1282
szarvasmarha közül 9 elhullott és 3 megbetege-
dett. Magán értesítés szerint a fűt marha-
vészenben 24 óra alatt 38 darab szarvasmarha
hullott el. A legmesszebb menő és legszigor-
rub óvintézkedés meg van téve, a ragály
elterjedésének megállítására. A beteg állato-
kat elkülönítették, az elhullottakat elásták.
A betegség egyizben már fellépett a múlt év-
ben. A ragály kedvezőtlen mocsaras talaj
viszonyból ered. A mocsaras ivóvíztől az ál-
latok testrészein szerzőző fájdalmas dagana-
tok támadnak s rövid idő alatt elhullanak,
óriási kinkok között. Az állatorvosok a daga-
natokat felmetszik és úgy gyógykezelik, sőt
már beoltással is tették kísérletet, de eredmé-
ny nélkül, mert a vész mind jobban düh-
öng.

— **Merénylét egy diplomata ellen.** Lon-
donban Arco Walle gróf német nagykövetségi
titkár ellen revolver merénylét követtek
el. A merénylő két revolver lövést tett reá.
Az egyik golyó horzsolta a gróf hátát, a másik
jobb felső csoncsba húsba fúródott. A me-
rénylő az odasiető rendőre meg egy lövést
tett, a mely a hivatalnok zsebkönyvéről vis-
szapattant. A portás segítségével a merény-
lőt letartóztatták és bekísérték. Az illető an-
gol származású. John Fodduak hívják, mint-
egy 40 éves, cipész és a Lambeth város-
részben lakik. Arco gróf a merénylét után
még fel tudott menni a lépcsőn idáig segít-
ség nélkül a halószobájába, a hol két orvos
bekötözte sebeit.

— **A kiflikről.** Örök téma marad ez,
mint az időjárás. Hiába akar keresztül siki-
lani az ember, csak beleakad mindig. Nincs
különben. Pár nappal ezelőtt némely meg-
gondolatlanok örműjogvára hirdették, hogy
nő a kifli, nagyobb a zsemlye, egyszerű,
hogy Fiume mellett a tenger már nem há-
borog, ott minden csendes. Persze ezikkrel
nézhették úgy a kifliket, mint a zsemlyéket.
Mert hát mi történik megint? Kifli k,
zsemlyék elfogytak a fogzó horddal a fo-
gyasztó kö z ö n s é g l e g n a g y o b b á l-
mélkodásra. Lehet, hogy csak csendes álmai
közepette látott valaki nagyobb kiflit és na-
gyobb zsemlyét a vendéglői helyiségek piros
és fehér terítőin, mert a valóságban bizony
kolibri alkatnak azok. Hogy a rendes nagy-
ságukat mikor kapják vissza — az titok.

— **Gyümölcs behozatal Szerbiából.** Gyü-
mölcs-termelőink gyakran panaszkodnak, hogy
a gyümölcsöt nem tudják kellően értékesíteni.
Ezen panaszok alig állanak meg, ha tekin-
tetbe vesszük, miszerint utóbbi időben egy
hónap alatt Szerbiából több mint 160 vagon
gyümölcsöt hoztak be és különösen alföldi
nagyobb városainkban értékesítettek. Ez eset
termelőinket ne kedvetlenítse el, hanem ellen-
kezőleg buzdítsa őket a fokozottabb terme-
lésre, mert láthatják ebből, miszerint fogyasztó-
ink még nálunk is sok helyen importra
szorulnak. Fokozni kell a termelést tehát; de
egyidejűleg körül is tekinteni, hol lehetne a
termelt gyümölcsöt értékesíteni s úgy a bel-
földi, mint a külföldi piacokat a magunk
részére lekötöni.

— **Orvosságok elhasználása Angliában.**
Érdekes, az orvosokat különösen érdeklő sta-
tisztikát közöl a londoni Guy's Hospital
1897-iki orvosságszámlája. Ebben az évben
összesen 73,742 recept készült a poliklinikai
betegnek számára. Az orvosságok közt volt:

Pilula	586,000 drb.
Kencős	54,531 font
Flastrom	10,832 rőf
Kámfor	201 font
Kloroform	480 „
Éter	584 „

Szóval jól megy az angol gyógyszerészek
dolga.

— **Villámhárító Salamon templomán.**
Érdekes felfedezést közöl a német Archiv für
Post und Telegraphie című szaklap. A króni-
kák második könyvében ugyanis le van ír-
va, mily nagy mennyiségű aranyat, ezüstöt,
drágaságot szállítottak Salamon templomának
építéséhez. A templom előtt pedig Salamon
két hatalmas huszonöt méter magas ércosz-
lopot állított fel. Ez a két oszlop állítólag
villámhárítóul szolgált volna. A felvetés nem
lehetetlen, mert az egyiptomiaknak már volt
tudomásuk egy titkos erő létezéséről, mely
főképp zivatros időben nagy mennyiségben
található a levegőben s lehet, hogy az elek-
trikáról több fogalmuk volt, mint azt mi
sejtjük. Brügke pama kutatásai kiderítették,
hogy az egyiptomiak már 1500 évvel Krisz-
tus születése előtt különféle óvintézkedéseket
tettek a menyhőcsapás ellen s épp ezért nincs
kizárva az sem, hogy Salamon, a ki sokat
tanult az egyiptomiaktól, a villámhárító hasz-
nos találmányát is alkalmazta saját birodal-
mában.

— **A családi hasonlatosság.** A párisi
Société de Biologie legutolsó ülésén érdekes
adatokat beszéltek a családi hasonlatosságról
Egy francia ur, a ki Németországban uta-
zolt, Köln egyik vendéglőjében egy ide-
gen urral találkozott, a ki meglepően ha-
sonlított a francia elhalt édesatyjához. Alak,
arc, mozdulatok ugyszólván azonosok voltak,
beszédében elegendő az ismeretével s

ime kiderült, hogy a kölni ur távolról rokon-
ságban állt a franczi utazó édesatyjával. A
nantesi ediktum kihirdetése után a család
egyik ága Franciaországból Németországba
vándorolt. Mindkét család egy törzstől származik és csak a nép kiirásában volt külön-
ség, a mi annak tudható be, hogy az egyik
ág lassanként elnémetesedett. Századok mul-
ta tehát ugyanazon törzsből származó ember
egészen egyforma külsővel bírhat.

— **Függöny pezsgős dugaszokból.** Egy
előkelő londoni klubban ritka látványosságot
bámulnak meg mostanában a tagok. A klub
szalonjának ajtajára egy gyönyörű függöny
omlik, melynek a nevezetessége, hogy csupa
pezsgős palack dugaszból fűtették össze. Va-
lamennyi dugason rajta van még a bádög-
kupak, azon állapotban, a hogy lekertült
annak idején a palackok nyakáról. Az egyes
dugaszok nagy türkiz-kék kínai gyöngyökkel
vegyesen fonalra vannak fűzve s az egész
függöny azután fehér emailozott rudrólesűng
alát. Minthogy összegyűve 1500 dugaszt hasz-
náltak fel a függönyhöz s egy-egy íteg
pezsgő 12—16 shillingbe került, körülbelül
12,000 forint ára pezsgőt kellett elfogyasz-
tani addig, míg a szükséges számú dugasz
összegyűlt.

TANÚGY.

Érettségi vizsgálat. A kegyes-
tanítórend vezetése alatt álló Kolozsvári r.
kath. főgymnásiumban tegnap voltak a szó-
beli érettségi vizsgálatok. Vizsgálatra jelen-
kezett 24 tanuló. Ebből három az írásbeli
egy-egy évre visszavettétn, szóbeli vizsgá-
latra 21-en állottak. A reggel 8 órától —
keves megszakítással — d. u. hatodfél óráig
tartott vizsgálat általában kielégítő eredmé-
nyvel végződött. A 21 jelentkező közül jele-
sen érettnek egyet, jól érettnek kettőt, egy-
szertlen érettnek 16-ot nyilvánított a bizott-
ság. Ketten egy-egy tantárgyból elégtelen
osztályzatot nyervén — három óra vissza-
vettettek. A vizsgálaton az állam részéről
Kuncz Elek tankertületi főigazgató, a r. kath.
status, mint főtanfőnökség részéről Dörgö
Albert, kir. közjegyző, mint az igazgató ta-
nács tagja veti részt.

*
A kolozsvári unitárius leányiskolá-
ban a jelen tanévet bezáró vizsgálatok e hó
21-én, kedden reggel 8 órákor kezdődnek az
iskola helyiségében. Dél előtt vizsgát tesz a
III. és IV. osztály, délután az I. és II. osz-
tály. A női munkák, rajz és írásbeli dolgo-
zatok az egyik tanteremben közszemlére lesz-
nek kitéve.

*
A kolozsvári magyar kir. állami
fa- és fémipari szakiskolában, az 1897—98-ik
tanév vizsgái június 22-én kezdődnek.

Egyleti élet.

A kolozsvári iparos egylet évi ren-
des közgyűlését, a mely e hó 12-én volt ki-
hirdetve és a tagok kevés száma miatt nem
volt megtartható, holnap vasárnap azaz jun.
19-én okvetlen megtartódik, mire a tisztelt
egyleti tagokat tisztelettel meghívja, az ipa-
ros egylet választmányja, nevében: Benigni
Samu, elnök. Balázs K. József, titkár. 1898
Junius 18-án.

Mulatságok.

Az ipartestület nyári mulat-
sága. Az ipartestület előjárósága és az
ujjonnan alakult ipartestületi ifjúsági önképző-
kör tagjai július hó első napjaiban nyári mu-
latságot (juliálist) szándékoznak tartani a Lő-
völde helyiségében, felerészben az ipartestület
és felerészben az önképzőkör javára. E tárgy-
ban már értekezletet is tartottak, s a meghi-
vókat a jövő héten fogják elküldeni.

*
Kolozsvári csizmadia ifjak társas-
köre folyó hó 19-én vasárnap tartja a Hója
erdőben táncozal egybekötött erdei kirándulá-
sát. A rendezőség mindent elkövetett, hogy
a hagyományos mulatság ez időnyben is ked-
ves emléket hagyjon maga után. Első ellen-
sátrakkal védekezik, jó vendéglő és czukrá-
sátról gondoskodva van. Tánc kezdete dé-
lután 3 órákor, bevonulás éjfélt után 2 órákor
fáklya világ mellett. Tisztelettel a rende-
zőség.

*
Pusztá-Kamaráson az orgona alap
javára báró Kemény Gyula védnöksége alatt
1898. jun. 26-án rendezendő zártkörű taris-
nyás táncvizsgálat rendeztetik.

*
A szamosújvári áll. főgymnásiu-
mban az 1897—98 tanévben végzett ifjak jun.
hó 27-én a „Korona” vendéglő nagytermében
zártkörű táncmulatságot rendez.

Szerkesztőségi üzenet.

I. I. Kolozsvár. „A független szerető”
czim alatt megjelent közleményre a helyre-
igazítást térszűke miatt lapunk hétfői szá-
mában adjuk közre.

Az „Ellenzék” panaszkönyve.

„Csendélet a Szentegyház-utcában.”

Gondoljanak kérem egy embert, aki
szellemi munkát végez, vagy nagy beteg,
vagy nagyon ideges, stb. Nos már 4 órákor
reggel az áttellenes házban a gyöngygyukok
gondoskodnak róla, hogy álma igen hosszúra
ne nyúljon.

Egyhangú, órákig tartó kiabáló hangon
közöntenek a felkelő napot, mely eseménynek
egész nap folytonos lármával adnak kifeje-
zést. Végre a lenyugvó nappal ők is me-
nyugosznak, mi is lenyugszunk, abban a re-
ményben, hogy végre pihenhetünk. Ámde
épp abban a perczben, midőn édes álomba
szenderegünk, nagy lármá és kalapálással a
szomszéd új házakban folytatják az épít-
kezést.

Ez is megszűnik idővel, mert hisz egy-
szer minden véget ér, de e perczben kinos
vonítás, jajgató ugatás hallzik. Egy a kapu-
zárás után hazatérő kutya kéri bebocsátá-
tatását. Persze, a mennyi eb van a szom-
szédok között, az mind alarimozva, az esde-
klővel egyetért. Ez így tart szürkületig, midőn
aztán a muzsikális gyöngygyuk kezd újra
nótáját. Ha a Szentegyház-utca nem is a
város egyik főutcája, lakóinak egyaránt joga
van nyugalomra.

Competens helyen oda kellene hatni,
— hogy kutyaugatások ebeiket elzár-
ják, mielőtt lenyugodnak és oly hízi állatok,
melyek reggeltől estig molesztálják a szom-
szédokot, ne tőrössenek.

Végre is nem egy távolfekvő faluban
lakunk, hanem az erdélyi részek fővárosában.
Teljes tisztelettel

Egy szentegyház-utcai lakós.

LEGUJABB.

(Az „Ellenzék” táviratai, telefon tudósításai,
és sürgöny-levelei.)

A fiemei helyzetről.

Budapest, június 18.

A lakosság kezd mindinkább meg-
barátkozni az új renddel. Az erély,
melylyel a kormánybiztos Gál Tibor
miniszteri tanácsos a törvényhatóság
ügyeit vezeti és a páratlanság, melyet
az új kormányzat minden tekintetben
tanusít, megtették hatásukat még az
autonomisták körében is, kik most
gyakorlati tapasztalatból győződnek
meg, hogy a közigazgatási bizottság
életbelepítése, mit eddig annyira el-
leneztek, az autonómiát semmi veszély-
lyel sem fenyegeti. Gróf Szapáry László
is mindinkább növekedő népszerűség-
nek örvend, mely körülmény szintén
nagy mértékben hozzájárul ahhoz, hogy
fiumében már a közel jövőben rende-
zett viszonyok lépjenek életbe.

Viharok.

Arad, jun. 18.

Az egész megyében nagy viharok vol-
tak, melyek a vetésekben óriási károkat okoz-
tak. Kurticson a villám lecsapott s Tessedán
György mezőrt agyonsújtotta. A mellette
álló Rosu Todor karja benuit meg.

Kossuth gyalázói ellen.

Budapest, június 18.

A budapesti VII. ker. polgárok
egy része f. hó 19-én vasárnap dél-
után 4 órákor az Aréna ut 36/a sz.
alatti vendéglőben gyűlést tartanak
Kossuth gyalázói ellen, s egyben itt
megkezdik a gyalázók elleni nagy til-
takozó irat aláírását is. — A polgár-
társakhoz intézett felhívás többek közt
a következőket mondja: Bizonyos em-
berek Kossuth Lajos emlékét és nagy
nevét meggyalázni akarták. De bár si-
kertelenül, — e szentségtörő merény-
letükért mégis bünhődniök kell. Le
tehát a Kossuth gyalázókkal, kiket
különben is nagyságának emlékével ver-
le Kossuth Lajos. Le a nyomorult ha-
zaárulókkal, vessük ki közülük és
sujtsuk őket megvetésünkkel. Megve-
tésünk méltó kifejezésére huzzuk akasz-
tófára s aztán égezzük el ama latrok
arczépeit. Szálljunk sikra, készüljünk
ellenük, a szó és toll fegyverével. Ir-
junk ellenük ezeken és ezeken egy ha-
talmos, tiltakozó és őket megsemmisítő
iratot. Mert kell, hogy e gazok elta-
postassanak. Mert nem szabad, hogy e
latrok a magyarok földjén felemelt fő-
vel sokáig járhasanak. Vesszenek a
Kossuth gyalázók és éljenek a Kossuth
Lajos tiszta, szeplőtlen és nagy nevé-
nek védelmezői, — az igaz magyar
polgárok. — A mozgalom élén a VII.
ker. külteleken élő polgárai állanak.

London, június 18.

A mint Viktória királynő az Arco-
Valley gróf német nagykövetségi titkár el-
küldött táviratára válaszul, a királynő
a következő táviratban felel:

„A királynő a táviratára válaszul, a királynő
a következő táviratban felel:

„A királynő a táviratára válaszul, a királynő
a következő táviratban felel:

„A királynő a táviratára válaszul, a királynő
a következő táviratban felel:

„A királynő a táviratára válaszul, a királynő
a következő táviratban felel:

„A királynő a táviratára válaszul, a királynő
a következő táviratban felel:

„A királynő a táviratára válaszul, a királynő
a következő táviratban felel:

„A királynő a táviratára válaszul, a királynő
a következő táviratban felel:

„A királynő a táviratára válaszul, a királynő
a következő táviratban felel:

„A királynő a táviratára válaszul, a királynő
a következő táviratban felel:

„A királynő a táviratára válaszul, a királynő
a következő táviratban felel:

„A királynő a táviratára válaszul, a királynő
a következő táviratban felel:

„A királynő a táviratára válaszul, a királynő
a következő táviratban felel:

„A királynő a táviratára válaszul, a királynő
a következő táviratban felel:

len elküldött táviratára válaszul, a királynő
a következő táviratban felel:

A walesi herceg és Salisbury lord is
tudakozódtak tegnap délután a sebesült ál-
lapotáról. Röntgen sugarakkal két fénykép
felvételt készítettek, a melyeken látható a
golyó fekvése. A golyót ma távolítják el.

A román király utazása.

Bukarest, június 18.

Károly román király, ellenkezőleg az
eddig rendelkezésekkel, egyedül fog Szent-
Pétervárra menni, Erzsébet királynő pedig
Sinaiban marad. Sturdza miniszterelnök azon-
ban a királyt utójában kísérni fogja.

Lövésárlás.

Konstantinápoly, jun. 18.

A török hadügyminiszter elhatá-
rozta, hogy Magyarországon 2500 lovat
vásárol egyenkint 25—30 török font
(275—330 frt) közepes áron.

Országgyűlés.

Budapest, jun. 18.

A képviselőház mai ülésén Fejér-
váry br. honvédelmi miniszter két hon-
véd hadapród iskola és egy főreáliskola
felállítására javaslatot terjesztett be.

Ezután következett a Lepsényi
mentelmi ügye.

Molnár Béla előadó ismertette a
mentelmi bizottság véleményét.

A bizottság Pichler és Olay Lajos
által nem látja a Lepsényi menetelmi
jogát megsértve.

Zichy Aladár gróf külön véleményt
nyújt be a mentelmi bizottság hatá-
rozatával szemben.

Molnár János néppárti a mentelmi
jog megsértését látja. Pártolja Zichy
gróf külön véleményét. Mócsy Antal
néppárti tiltakozik az ellen, hogy a
néppárt a Kossuth Lajos gyalázókkal
szolidaritásban volna.

Nagyon furcsának találja a men-
telmi bizottság okoskodását, hogy a
képviselők személyét elválasztja annak
foglalkozásától.

E szerint, ha Pichler képviselőt,
ki egyetemi hallgató is, ha ilyen mi-
nőségben megverik, az neki, mint kép-
viselőnek, nem fog fájni.

Hosszantartó derülttség,
Pártolja a Zichy külön vélemé-
nyét.

Ilyen értelemben beszél Klima
Károly, szintén néppárti képviselő is.

Rakovszky szenevedélyes hangon
bizonyítja azt, hogy a függetlenségi
régente más elvet követtek a mentelmi
ügy megsértésekor, de persze a papok-
kal szemben nem lehet egyformán
mélni.

Kijelenti, hogy Zimándy és Zele-
nyák könyvét elolvasta, de nem talál-
ja benne azt a szörnyű becsületsértést.

A kik e botozás terére vitték a
dolgot, és a kik annyira felfújták az
egészet, azok többet ártottak a Kos-
suth kultusznak, mint eddig bárki.

Komlósy kanonok a katolikus klé-
rus nevében tiltakozik az ellen, mintha a
papság a nemzet történelmi nagyjainak
gyalázóival szolidaritást vállalna.

Komjáthy vissza utasítja a Ra-
kovszky kijelentését, mintha a függet-
lenségi pártot a papokkal szemben
animozitás vezetné.

Padjaikhoz őket politikai szem-
pontok és elveik kötik, nem pedig fe-
lékezeti irányzatok.

Ezután a többség elfogadta a men-
telmi bizottság jelentését.

Szeptember hatodikáig érdemleges
gyűlés nem lesz.

A Ház az elnök életetésével osz-
lott szét.

Főszerkesztő:

BARTHA MIKLOS.

Felölös szerkesztő és lapfőigazgató:

MAGYARY MIHÁLY.

NYILTÉR.

Friss hal!

<

Pályázati hirdetmény.

A nyugdíjazás folytán megüresedett **egeresi körjegyzői állásra** ezennel pályázatot hirdetek s felhívom mindazokat, kik ezen körjegyzői állást elnyerni óhajtják, hogy az 1883. évi I. t. cz. 6. §. értelmében felszerelt kérvényüket, — melyhez születési, erkölcsi és eddigi alkalmaztatásukat igazoló bizonyítványokat csatolják — **f. évi Junius hó 25-ig** hozzám annyival inkább adják be, — mivel a később beérkező pályázatokat figyelembe venni nem fogom.

A választás **1898 évi Junius 26-án d. e. 9 óra**kor fog megtartatni Egeresen a körjegyzői iroda helyiségében. Ezen körjegyzőséghez: Egeres, Jegénye és Inaktelek községek tartoznak.

A körjegyző évi javadalmazása:

1. Fizetés 400 frt.
2. Anyakönyvvezetői tiszteletdíj 100 frt.
3. Mellékjárulék 472 frt.
4. Irnok tartás 250 frt.
5. Magánmunkálatokért a szabályrendeletileg megállapított illetmény.

A nádasmenti járás főszolgabírájától.

Kolozsavart, 1898 Junius hó 18-án.

Toczauer Ödön,
főszolgabíró.

Szám: 114—1898.

454. 1—2.

Verseny-árlejtési hirdetmény.

A dicső-szentmártoni r. kath. egyházközség, a Dicsőszen-Mártoaban építendő templom, paplak és gazdasági épületek felépítését a Püspök Úr Ómáltósága és az erd. r. kath. Status Igazgatóságának jóváhagyása mellett 38044 frt 15 kr. azaz harmincznyolcezerharmincötven forint és tizenöt kr. összeg erejéig engedélyezvén, ezen munka kivételének céljából **1898 évi július hó 5. napjának délután 3 órájára** a dicső-szentmártoni hitközség főgondnokánál Pekri Sándornál zárt ajánlati versenytárgyalást hirdetek.

A versenyezni óhajtokat felhívjuk, hogy a fentebbi munkát végrehajtásának elvállalására vonatkozó zárt ajánlataikat a kitűzött nap déli 12 órájáig a hitközség főgondnokához annyival inkább igyekezzenek beadni, — mivel a később beérkezetteket figyelembe venni nem fogjuk.

Az ajánlatokhoz az általános feltételekben előírt, az engedélyezett költségösszeg (készpénz, óvadékképes értékpapír vagy vármegyei takarékpénztári betétkönyv) 5% megfelelő bántéppénz csatolandó.

A szóbanforgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a nevezett főgondnoknál a délelőtti órákban bármikor megtekinthetők.

Dicső-Szent-Márton, 1898 június hó 17 én.

Pekri Sándor

főgondnok.

Puskás Gergely

r. k. lelkész, egyháztanács elnöke.

Pályázat iskola-szolgai állásokra.

A kolozsavári evang. reform. collegiumnál **három** szolgai állás töltendő be.

Mindenik állással 600 azaz hatszáz korona évi fizetés van egybekötve.

A kinevezendők köteleessége lesz, a collegiumi tanulók lakásának tisztántartása és fűtése.

A f. évi június hó 30-áig benyújtandó folyamodványokhoz mellékelni kell:

- a) a születési bizonyítványt,
- b) erkölcsi bizonyítványt,
- c) katonai kötelezettséget feltüntető bizonyítványt,
- d) s) végül esetleg eddigi szolgálataikat igazoló bizonyítványait.

A kinevezettek kötelesek állásaikat 1898. augusztus hó 15-ikén elfoglalni.

A kolozsavári ev. ref. collegium gazdasági felügyelője (bel-ő-farkas-utca 19. szám emelet.)

456. 1—3.

Szathmáry Ákos.

ÉRTESÍTÉS!

A n. é. közönséget mély tisztelettel értesitem, miszerint néhai megboldogult férjem **fodrász-üzletét** (Bel-Torda utca I. sz. alatt) tovább is folytatni fogom; mely alkalommal t. kérem a n. é. közönség szíves pártfogását, az eddigit megköszönve, — biztosítom t. vendégeimet, hogy mint eddig, úgy ezután is, a legpontosabb kiszolgálásban fogom részesíttetni.

Kérésemet megújítva — maradtam mély tisztelettel

Kolozsavart, 1898 június hó.

459. 1—3.

Özv. Schmidtmeier Lajosné.

755—1898 sz.

458. 1—1.

Árverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött bírósági végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy a kolozsavári városi kir. járásbíróság 1898. évi 7112. számú végzésével Somodi István ügyvéd által képviselt öv. Haraszthy Andrásné felperes részére, Haraszthy Károly alperes ellen 333 forint 33 kr. követelés és járul. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperestől f. évi május hó 3. napján lefoglalt 341 frt 40 kr. becsült ingóságokra, a Kolozsavári városi kir. járásbíróság V. I. 841—98. számú végzésével az árverés elrendeltetvén, annak a felülfoglaltatott követelése erejéig is amennyiben azok törvényes zálogjogot nyertek volna, alperes lakásán Kolozsavart Fapiacsor 1., és kőfalosi szappany-utca 13 sz. házban leendő megtartására határidőül 1898. évi június hó 21. napján d. e. 10 órája tűzetik ki, mikor a bíróság lefoglalt butor, 1 varrógép, löszerszámok s egyéb ingóságok a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is elfognak adni.

Felhívatom mindazokat, kik az elárverezendő ingóságok vételéről a végrehajtó követelését megelőző kielégítettség tartanak jogot, a mennyiben részükre foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéseig alulírt kiküldöttnek vagy írásban beadni, avagy pedig szóval bejelenteni tartoznak.

A törvényes határidő hirdetménynek a bíróság tábláján kifüggesztését követő naptól számítottatik.

Kelt Kolozsavart, 1898. évi június hó 6. napján.

Lichtenstein József
kir. bír. végrehajtó.

Árverési hirdetmény.

Alulírt község előjárósága ezennel közhírré teszi, miszerint Fejérd község vadászati joga az 1883 évi XX. t. cz. 3. §. értelmében 1898 augusztus 15-től 1904 augusztus 15-ig azaz egymásután következő hat évre a Fejérd községhezánál **folyó hó 26-án délután 3 órakor** megtartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek haszonbérbe fog adatni

Kiküldési ár 50 frt.

Mi azon hozzáadással tétetik közhírré, hogy az árverési feltételek Fejérd községhezánál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

A községi előjáróságtól.

Fejérd, 1898 június 14.

Koch Károly
h. jegyző.

Pop Vasilie
f. bíró.

CIRCUS HENRY.

MA, szombaton, június 18-án

NAGY KÜLÖN ELŐADÁS!

rendkívül érdekes műsorral.

Grand Quadrille des fleurs des Noblesses!!

4 hölgy és 4 férfi által előadva lovon.

— **Rózsák között.** Keringő, balette. —

2 SZÜRKE és 2 FEKETE MÉN,

elővezetve Henry igazg. által.

A titkos létra, Signera Eliza és Montoni ur előadása.

Blondin csoda elefánt mutatványai.

Fellépte az összes művész személyzetnek.

Először:

460. 1—1.

LUCZIFER, vagy a megkínzott bérlő.

Nagy némajáték.

Kezdeté este 8 órakor! — Rendes helyárak!

Vasárnap, június 19-én KÉT ELŐADÁS! d. u. 4 órakor és este 8 órakor.

A délutáni előadásra minden felnőttnek joga lesz e g y gyermeket ingyen magával vinni.

Ugyanekkor közkívánatra MAZEPPA.

Az esti előadásra rendes helyárak.

Blondin, a csoda elefánt.

Hétfőn, jun. 20-án nagy előadás!

ELADÓ BIRTOK!

A szamosvölgyi vasut egyik állomásától

9 kilométer távolságban fekvő mintegy

1000 k. holdas tagosított birtok

2 udvarházzal, kerttel, gazdasági épületekkel és felszerelésekkel eladó.

A birtokban bentfoglaltatik mintegy **200** hold erdő és **11** hold fajszőllő.

Értekezhezni **Taub Náthán** kereskedő urral Kolozsavart, Fapiacsor 13.

442. 2—5.

ELSŐ MAGYAR

AGYAGÁRU ÉS KÁLYHAGYÁR RAKTÁR
BUDAPESTEN ÉS KOLOZSAVART.

Ajánlja kitűnő tűznek ellentálló anyagból készült **porcellán, majolika és ónémet kályhák** minden színben mérsékelt árban.

Ugyszintén **takarék-tűzhelyek és fürdőkád** berendezések **jótállás** mellett kaphatók.

A tisztelt közönség pártfogását kéri

tisztelettel

KOZEL JÓZSEF,

Kolozsavart, Unió-utca.

417. 3—10.

A BORSZÉKI VIZ A SAVANYUVIZEK KIRÁLYA!

BORSZÉK

GYÓGYFÜRDŐ ERDÉLYBEN CSIKMEGYÉBEN A FENYVESEK HAZÁJÁBAN.

Fürdőidény tartama: **Jun. 15. — Sept. 15-ig.** Utazás Sász-Régenig vasuton, onnan a fürdőigazgatóság által szubvencionált gyorskocsikon. — E gyorskocsikra előjegyzést tehetni **Miklós Görög** vállalkozóknál Sász-Régen. Déli utirány: **Brassó, Csikszereda** vasuton, onnan kocsin.

A borszéki borvíz a savanyu-vizek királya!

Megrendelhető: IGAZGATÓSÁGNÁL BORSZÉK. KAPHATÓ MINDENÜTT.

Fürdőre, borvízüzletünkre nézve minden felvilágosítással, prospektussal, árjegyzékkel szolgál a

Fürdőüzlet igazgatósága Borszék.

398. 4—10.

Posta, távirda helyben.

Megrendelhető: IGAZGATÓSÁG BORSZÉK.

Ny. Magyar Mihály nyomdájában Kolozsavart.

Uri lakás kiadó!

Tizenegy nagy szobából, három kamarából és konyhából az emelefen, cselédszobából, nagy mosókonyhából a földszinten, hat lóra való istállóból és kocsiszinből.

A lakás október hó 1-től használatba vehető.

Bővebb utasítást ad a házmester **Belmonostor** utca 8.

441. 2—3.

Birtokokra, házakra

jelzálogkölcsonöket, régi kölcsonöket amortizálni

készpénzben nem pedig értékpapirokra.

5%-os törlesztésre eszközöl.

Értekezhetni **Weinberger Manónál** Kolozsavart Nagy-Szamos-utca 10. szám mindennap d. e. 11-től délután 2 óráig. Vidéki megbízások pontosan teljesíttetnek.

455. 1—3.

Kitűnő minőség!!

Kolozsavári

Szt.-Györgyhegyi téglagyár részv. társ.

Telefon szám 181.

Ajánlja az építész urak és építető közönség részére kitűnő minőségű

kézi- és gép-tégláit

kézi téglá 1000 darab **15 frt.**

gép-téglá 1000 darab **16 frt.**

Azonkívül raktáron tart és rendelésre bármilyen mennyiségben készít **padlás, travers és disz téglákat** a legelőnyösebb árak mellett.

A gyártmányok kitűnőségéről bárki meggyőződést szerezhet gyártelepeinken.

Megrendeléseket elfogad:

a Mezőgazdasági bank és takarékpénztár részvénytársaság

(Jókai-utca 3. szám. — Telefon 52. sz.)

448. 2—4.

Az igazgatóság.

Nagy készlet!

UJ! Márvány- Gránit- Syenit- Diorit- és Lábrádor s i r k ő- r a k t á r

Tisztelettel van szerencsém a nagyérdemű közönség becses figyelmébe ajánlani, hogy a

Kültorda-utca 10. szám alatt (temető sark, Biasini tőzsomszéd)

saját üzleti telepemben még egy nagy s i r k ő r a k t á r t nyitottam. Mivel hogy árúmat a legnagyobb gyárosoktól első kézből, készpénzben vásárolom, azon helyzetben vagyok, hogy a tisztelt vevőmet még jutárgyossággal bírom kiszolgálni, mintha azon árakat közvetlen én állítanám elő, arról a nagyérdemű közönség becses látogatásával teljes meggyőződést szerezhet magának.

Továbbá a **Nagy-utca I. sz.** (Benigni palota átellenében) már 10 év óta fennálló s i r k ő r a k t á r o m továbbra is fennmarad. Raktárainban tartok: Svédországi mély fekete gránit, s i r k ő t, fekete Syenit, Diorit, Lábrádort, Sziléziai márványt és gránitot, Tiroli és Carrarai márványt, saját gyártmányu legjobb minőségű bácsoroki mészkőből síremlékeket.

Készítek minden kőfaragó szakba vágó munkákat saját termékek bácsoroki kőemből és durva anyag szállítást is elvállalok.

Teljes tisztelettel

347. 11—20

Reimann Károly,

kőfaragó-mester.